

VIENOŠANĀS

par 2025. gada 27. maija Memoranda par pārtikas preču tirdzniecību papildināšanu

Rīga, Latvija

2026. gada 22. maijā

2025. gada 27. maijā Ekonomikas ministrija, Zemkopības ministrija, Patērētāju tiesību aizsardzības centrs (turpmāk – PTAC), Latvijas Tirdzniecības un rūpniecības kamera (turpmāk – LTRK), Latvijas Pārtikas Tirgotāju Asociācija, Latvijas Pārtikas uzņēmumu federācija, Latvijas Piensaimnieku Centrālā Savienība, Lauksaimniecības organizāciju sadarbības padome un biedrība “Zemnieku saeima” (turpmāk visi kopā – Partneri) noslēdza Memorandu par pārtikas preču tirdzniecību (turpmāk – Memorands), lai cita starpā veicinātu pamata pārtikas preču pieejamību Latvijas iedzīvotājiem, īpaši māsaimniecībām ar zemākiem ienākumiem, kā arī palielinātu vietējās izcelsmes pārtikas preču sortimentu un to tirdzniecības apjomu.

Atbilstoši Memorandā ietvertajiem pienākumiem PTAC monitorē Memoranda izpildi un 2025. gada nogalē organizēja Latvijas iedzīvotāju aptauju (turpmāk – Aptauja).

Aptaujas rezultāti apliecina, ka Zemo cenu produktu groza piedāvājums palīdz iepirkties lētāk, vienlaikus tas varētu būt plašāks. Arī PTAC novērojumi liecina, ka esošā Zemo cenu produktu groza piedāvājuma ietvaros mazumtirgotāji nespēj pilnvērtīgi nodrošināt visu 10 preču kategoriju aptveri (vidēji tās ir aptuveni 7 preču kategorijas). Līdz ar to, lai veicinātu patērētāju interesi par Zemo cenu produktu grozu, piedāvātu plašākas izvēles iespējas un nodrošinātu iespēju ar Zemo cenu produktu grozos piedāvātajiem produktiem nodrošināt pilnvērtīgu ikdienas maltīšu pagatavošanu, ir nepieciešams paplašināt Zemo cenu produktu grozā ietilpstošo produktu klāstu atbilstoši papildinātu esošo 10 preču kategoriju ietvaros.

Aptaujas rezultāti uzrāda labus rezultātus attiecībā uz patērētāju informētību par Zemo cenu produktu groza iniciatīvu, tomēr vienlaikus tirdzniecības vietās tajā ietvertos produktus ir pamanījusi tikai nedaudz mazāk kā puse patērētāju, līdz ar to ir nepieciešams turpināt darbu pie Zemo cenu produktu grozā ietilpstošo produktu atpazīstamības un redzamības veicināšanas.

Globalizācija, cenu konkurence un importa preču pieejamība ir ietekmējusi pieprasījumu pēc Latvijas ražotāju precēm. Līdz ar to, lai palielinātu vietējo produktu īpatsvaru, kā arī veidotu ilgtermiņa paradumu patērētājiem apzināti izvēlēties Latvijas ražotāju preces, ir nepieciešams īstenot nacionālu kampaņu vietējās produkcijas popularizēšanai.

Šo mērķu sasniegšanai puses noslēdz šādu vienošanos par Memoranda papildināšanu (turpmāk – Vienošanās).

1. Vienošanās mērķi un statuss.

Vienošanos var parakstīt ne tikai Partneri, bet arī jebkurš cits ražotājs, piegādātājs, mazumtirgotājs, kā arī to pārstāvošas nevalstiskās organizācijas (turpmāk visi kopā – Vienošanās Partneri), kuras apņemas sasniegt šādus kopīgus mērķus:

1.1. veicināt pamata pārtikas preču pieejamību Latvijas iedzīvotājiem, paplašinot Zemo cenu produktu grozā ietilpstošo produktu klāstu un veicinot to atpazīstamību un redzamību;

1.2. veicināt patērētāju paradumus par labu apzinātai Latvijas ražotāju preču iegādei.

2. Zemo cenu produktu grozs.

Vienošanās Partneri, ņemot vērā Aptaujā pausto Latvijas iedzīvotāju viedokli, vienojas paplašināt Zemo cenu produktu grozā ietilpstošo produktu klāstu atbilstoši papildinātu esošo 10 preču kategoriju ietvaros, izsakot Memoranda 1. pielikumu jaunā redakcijā (Vienošanās 1. pielikums). Iepriekš minētais neuzliek par pienākumu nodrošināt vairāk nekā 10 Zemo cenu produktu grozā ietilpstošos produktus, ja to atļauj mazumtirgotāja sortiments.

3. Nacionālā kampaņa vietējās produkcijas popularizēšanai.

Vienošanās Partneri apņemas izvērtēt iespējas īstenot nacionālo kampaņu vietējās produkcijas popularizēšanai.

4. Vienošanās Partneri un pievienošanās

4.1. Parakstot Vienošanos, Vienošanās Partneri apņemas ievērot Vienošanās noteikumus.

4.2. Vienošanās stājas spēkā tās parakstīšanas brīdī.

4.3. Vienošanās papildina Memorandu un ir neatņemama tā sastāvdaļa. Vienošanās tiek īstenota un monitorēta Memoranda ietvaros, ievērojot Memoranda noteikumus.

4.4. LTRK savā mājas lapā izvieto Vienošanās tekstu un Vienošanās Partneru sarakstu, kā arī citu noderīgu informāciju par Vienošanās izpildi.

4.5. Potenciālais Vienošanās Partneris par vēlmī pievienoties un noslēgt Vienošanos rakstveidā informē LTRK.

1. pielikums
Vienošanās par 2025. gada 27. maija
Memoranda par pārtikas preču tirdzniecību
papildināšanu
“Pamata pārtikas preču grozs”

Nr.	Preču kategorijas	Preču grupas un apakšgrupas (ECOICOP)	Preču kategorijā ietilpstošie produktu veidi
1.	Maize	01.1.1.3.1 Maize	Baltmaize, rupjmaize, saldskābmaize, tostermaize, graudu maize, pilngraudu maize, kliju maize, sēklu maize, bezglutēna maize
2.	Piens	01.1.4.2 Vājpiens 01.1.4.3 Cits piens un krējums	Pasterizēts piens
3.	Piena produkti	01.1.4.5 Siers 01.1.5.2 Sviests 01.1.4.6 Jogurts un līdzīgi produkti 01.1.4.3 Cits piens un krējums	Siers, biezpiens, sviests, skābais krējums, saldaiss krējums, jogurts, kefīrs, paniņas
4.	Dārzeņi, pākšaugi un kartupeļi	01.1.7.1 Svaigi vai atdzesēti lapu vai stublāju dārzeņi 01.1.7.2 Svaigi vai atdzesēti augļu dārzeņi 01.1.7.4 Citi svaigi vai atdzesēti dārzeņi 01.1.7.5 Svaigi bumbuļaugi 01.1.7.6 Pākšaugi	Sīpoli un šalotes, sīpolloki, burkāni, redīsi, ķiploki, ķiploku loki, galda bietes, galda rāceņi, turnepši, kāļi, kolrābji, fenhelis, pastinaki, mārrutki, melnie rutki, tomāti, gurķi, galviņkāposti, lapu kāposti, ziedkāposti, brokoļi, lapu salāti, dārza salāti (galviņsalāti), salātu dārzeņi (tai skaitā romiešu salāti, ozollapu salāti, rukola, endīvijas, mizuna, dīgsti), spināti, skābenes, mangoldi, cigoriņi (tai skaitā lapu cigoriņi), pētersīļu saknes, ķirbji, kabači, cukīni, patisoni, topinambūri, cukurkukurūza, pupas, pupiņas, zirņi, lēcas, puravi, selerijas (sakņu, kātu, lapu), sparģeļi, garšaugi (tai skaitā dilles, lapu pētersīļi, baziliks, koriandrs (kinza), piparmētras), kartupeļi, sēnes
5.	Svaigi augļi un ogas	01.1.6.3 Svaigi kaulēni un sēkleņi 01.1.6.4 Svaigas ogas 01.1.6.5 Citi svaigi augļi	Āboli, bumbieri, plūmes, ķirši, cidonijas, rabarberi, ogas (zemenes, meža zemenes, dzērvenes (tai skaitā lielogu dzērvenes), brūklenes, mellenes, krūmmellenes, jāņogas, upenes, avenes, kazenes, kazeņavenes, lācenes, ērkšķogas, aronijas, citronliānas ogas, irbenes ogas,

			pīlādžu ogas, plūškoka ogas, sausserža ogas, smiltsērķšķu ogas, korintes)
6.	Gaļa	01.1.2.2 Svaiga, atdzesēta vai saldēta gaļa	Svaiga atdzesēta: cūkgaļa, malta cūkgaļa, mājputnu gaļa, malta mājputnu gaļa, liellopu gaļa, teļa gaļa, aitu gaļa
7.	Zivis	01.1.3.1 Svaigas vai saldētas zivis	Svaigas un atdzesētas jūras un saldūdens zivis
8.	Milti un graudaugi	01.1.1.1 Graudaugi 01.1.1.2 Graudaugu milti 01.1.1.5 Makaroni, nūdeles un makaronu izstrādājumi	Kviešu milti, rudzu milti, pilngraudu milti, griķi, auzu pārslas, grūbas, manna, rīsi, visu veidu makaroni, pilngraudu pārslas
9.	Olas	01.1.4.8 Olas	Visu veidu olas
10.	Olīveļļa vai cita augu izcelsmes eļļa	01.1.5.1 Augu eļļas	Olīveļļa, rapšu eļļa, saulespuķu eļļa